

**Sugas aizsardzības plāna izstrādes dīķa naktssikspārņim *Myotis dasycneme*
uzsākšanas sanāksme Daugavpils Universitātē 2017. gada 3. martā plkst. 15.00**

Protokols

Sanāksmē piedalās:

Nr. p. k.	Vārds, uzvārds	Organizācija
1	Viesturs Vintulis	SIA "Dabas eksperti"
2	Ilze Priedniece	SIA "Dabas eksperti"
3	Gunārs Pētersons	SIA "Dabas eksperti"
4	Dmitrijs Karpovs	VUGD
5	Sintija Kotāne	Dabas aizsardzības pārvalde
6	Māris Nitcis	Daugavpils Universitāte
7	Ainārs Pankjāns	Daugavpils Universitāte
8	Maksims Balalaikins	Daugavpils Universitāte
9	Elīna Prikule	Dabas aizsardzības pārvalde
10	Irisa Mukāne	Dabas aizsardzības pārvalde
11	Irēna Skrinda	Dabas aizsardzības pārvalde
12	Anna Andrejeva	Kaplavas baznīca
13	Brigita Madelāne	Daugavpils novada Kultūras pārvalde
14	Jolanta Bāra	Daugavpils novada P/A "TAKA"

Darba kārtība:

15:00-15:15	Īrisa Mukāne, <i>Dabas aizsardzības pārvalde</i>	Projekts "Dabas skaitīšana"
15:15-15:25	Ilze Priedniece, <i>SIA "Dabas eksperti"</i>	Sugu aizsardzības plāni
15:25-15:55	Gunārs Pētersons, <i>SIA "Dabas eksperti"</i>	Sugas aizsardzības plāns dīķa naktssikspārņim
no 15:55	Jautājumi, diskusijas	

Sanāksmi atklāj Ilze Priedniece (SIA "Dabas eksperti").

Sanāksmes sākumā īsu informāciju par projektu "Dabas skaitīšana" sniedz Irisa Mukāne (Dabas aizsardzības pārvalde) un par sugu aizsardzības plāniem Ilze Priedniece.

Seko Gunāra Pētersona (SIA "Dabas eksperti") stāstījums par sikspārņu ekoloģiju, aizsardzības statusu, dīķa naktssikspārņa vasaras mītnēm un problēmām to aizsardzībā.

G. Pētersons sāk ar atziņu, ka pietrūkst galvenās mērķauditorijas – baznīcu draudžu pārstāvju, mācītāju. Jāpadomā, kā sabiedrībai izstāstīt par dabas vērtībām.

G. Pētersons min normatīvos aktus, kas attiecas uz sikspārņiem, un atzīmē, ka visas 16 Latvijā dzīvojošās sikspārņu sugas ir aizsargājamas, stāsta par sikspārņu izplatību un daudzveidību pasaulē, uzbūves un ekoloģijas īpatnībām, nozīmi ekosistēmu pakalpojumu aspektā, sikspārņu gada ciklu, vairošanās bioloģiju (lēna vairošanās, koncentrēšanās mātīšu kolonijās, ilggadīgas mītnes).

Tālāk G. Pētersons stāsta par diķa naktssikspārni – tā izplatību pasaulē, ekoloģiju (līdzenumu suga, barojas virs plašākiem ūdeņiem; lielas vasaras kolonijas, gandrīz tikai lielās ēkās, Latvijā galvenokārt baznīcās Latgalē; barojas ar ūdens kukaiņiem, lieli barošanās lidojumu attālumi no kolonijas).

Runājot par problēmām vasaras mītņu aizsardzībā, G. Pētersons uzsver, ka viens no iemesliem sikspārņu koloniju bojāejai ir remonts, ko nebūtu pieļaujams veikt sikspārņu vairošanās sezonā - jūnijā-jūlijā. Cits iemesls mītņu pamešanai varētu būt koka konstrukciju apstrāde ar ķīmikālijām pret kukaiņiem (zināms gadījums Holandē ar sikspārņu masveida bojāeju). Veicot remontu, jānodrošina iespēja sikspārņiem tikt mītnē – jāatstāj pāris cm platas plaisas ielidošanai. Pēdējā laikā parādījies vēl viens traucējums – baznīcu apgaismojums tumšajā diennakts laikā. Nereti gaisma tiek spīdināta tieši uz vietām, kur sikspārņi izlido. Līdz ar to sikspārņi izlido vēlāk, un to barošanās ilgums naktī samazinās, vai arī dzīvnieki mītni pamet. Risinājums varētu būt to baznīcas sienu apgaismošana, kur sikspārņi nelido, vai apgaismojuma nevēršana pret skreju. Arī koku izciršana pie baznīcām samazina noēnojumu un aizkavē izlidošanas laiku vakarā. Pagaidām nav zināms, kā sikspārņus ietekmē plējvu noklāšana zem skārda jumtiem.

G. Pētersons min dažus baznīcu remontu un apgaismošanas piemērus. Retāki ir gadījumi, kad sikspārņus apzināti traucē/padzen (trokšņa, smakas, ēku notraipīšanas dēļ, kā arī uzskatot, ka pārnēsā slimības).

G. Pētersons informē par turpmākajiem darbiem plāna izstrādes ietvaros – izpēti, monitoringu, problēmsituāciju apzināšanu. Tuvākajās divās vasarās plānots turpināt skaitīt sikspārņus pie baznīcām, apbraukāt visas Latgales baznīcas. Uzskaites ziemošanas vietās, rakstu darbi. Nākamā sanāksme plānota 2018.g. rudenī, kurā prezentētu pirmo aizsardzības plāna versiju.

I. Skrinda (DAP): Vai uzskaišu dati tiks doti dabas aizsardzību plānu vajadzībām?

G. Pētersons: Netiešā veidā – būs pieejami datu bāzē “Ozols”, arī visi līdzšinējie dati par diķa naktssikspārni un platausaino sikspārni.

B. Madelāne (Daugavpils novada Kultūras pārvalde): Vai sikspārņi ir Ēģiptes baznīcā, kurai ir aktuāls remonts?

G. Pētersons: Baznīca ir vaļēja, likās sikspārņiem nepiemērota. Pirms nedaudziem gadiem apsekojām un sikspārņus neatradām. Tomēr nav izslēgts, ka varētu būt. Pastāv mīts, ka sikspārņi dzīvo graustos. Sikspārņi var būt arī pilnīgi jaunās ēkās.

B. Madelāne: Kur var iepazīties, kas ir izpētīts Daugavpils novadā?

G. Pētersons: Ir iesniegts arī LVAF projekts par visu sīkspārņu datu ievadīšanu datu bāzē "Ozols", kas iekļautu arī visas šī reģiona baznīcas.

V. Vintulis (SIA "Dabas eksperti"): Visas baznīcas nav apbraukātas.

I. Skrinda: Kāda ir mācītāju attieksme pret sīkspārņiem baznīcās?

G. Pētersons: Nekad nav bijusi ļoti negatīva. Mācītāji ir pretimnākoši. Ieinteresēti baznīcu remontos.

G. Pētersons min nesekmīgo LIFE projekta pieteikumu, kas ietvēra arī Kaplavas baznīcu. Viena no izcilām baznīcām sīkspārņu ziņā.

G. Pētersons jautā VUGD pārstāvim, vai lielās ēkas jāapstrādā ar pretaizdegšanās līdzekli.

D. Karpovs (VUGD): Jājautā būvniekiem, kādus materiālus izmanto.

G. Pētersons: Vai konstrukcijas esošā baznīcā, kurā neveic remontu, arī regulāri jāapstrādā?

D. Karpovs: Tieši baznīcām nē. Jāskatās katrs gadījums atsevišķi, nevar viennozīmīgi atbildēt.

G. Pētersons: Ir svarīga sezona, kurā apstrādi veic.

I. Skrinda (DAP): Vai sīkspārņu mazuļi ir pieķērušies mammai, kad aizlido?

G. Pētersons: Viņas atstāj mazuļus mītnē un pēc tam atgriežas katra pie sava.

G. Pētersons pateicas sanāksmes apmeklētājiem, it īpaši vienīgajai baznīcu pārstāvei, un informē, ka pētījumu laikā vasarā sīkspārņu eksperti mēģinās tikties ar visu baznīcu pārstāvjiem.

I. Priedniece slēdz sanāksmi.

Sanāksmi vadīja un protokolēja: Ilze Priedniece (SIA "Dabas eksperti")